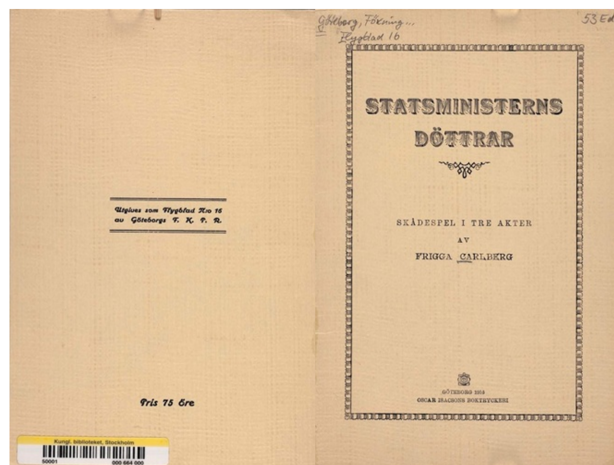

STATSMINISTERNS DÖTTRAR

SKÅDESPEL I TRE AKTER

AV

FRIGGA CARLBERG

GÖTEBORG 1916
OSCAR ISACSONS BOKTRYCKERI

========================

Utgives som Flygblad N:o 16
av Göteborgs F. K. P. R.

========================

Pris 75 öre

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta skådespel av **Frigga Carlbergs** (1851-1925) har digitaliserats av Dramawebben och anpassats för Projekt Runeberg i april 2013 av Ralph E.

PERSONER:

ÄGATHON FIXSTJERNA, statsminister.

EMILIE FIXSTJERNA, hans hustru.

BRITT-LOUISE i INGEGÄRD , deras döttrar.

MALIN I

LEONARD HILDESKÖLD, haron, i:ste sekreterare. GUNNAR ALM, notarie, 2:dre sekreterare.

KARL FROSTE, redaktör för Allmänna Meningen. SVENSSON, vaktmästare.Uppföranderätten erhålles mot erläggande av 5 kr.

FÖRSTA AKTEN.

TID: En vinterförmiddag.

SCEN: Statsministerns ämbetsrum.

INREDNING: Vanlig herrumsmöbel med ett stort skrivbord mitt på golvet, ett mindre vid ena väggen, skinnklädda stolar och soffa, hylla för journaler och uppslagsböcker, ett väggur, kungens porträtt (eller byst). Telefon på skrivbordet. Ett mindre bord vid dörren.

I bakgrunden en dörr till ett väntrum. En dörr ledande till ett inre rum.

Vid ridåns uppgång är rummet tomt. Dörren i bakgrunden öppnas och man hör vaktmästarens röst i familjär ton: Vill redaktörn inte stiga in och sitta ned så länge. Hans Excellens är no>s snart här och vill säkert genast fala vid redaktörn. Regeringen och ledakförns tidningar är ju som fot i strumpa, som det heter. (Talar under det han följer efter redaktörn in.)

REDAKTÖREN (En medelålders, ytterst respektabel herre).

Tack, Svensson. Jag väntar väl så länge. Men — var har vi urverket idag? Klockan halv elva och ännu ingen baron — har världen gått ur sina gängor?

VAKTMÄSTAREN.

Ja, säj det. Baron, som alltid är så noga med att ha posten klar innan Hans Excellens kommer, och här ligger den än osorterad och oöppnad. Det tar säkert hus i häl-sicke. (Närmar sig dörren.)

REDAKTÖREN.

Nå den andre — notarien? Var finns han?

VAKTMÄSTAREN (vänder tillbaka ett par steg).

Å, han bara gnor med sin portfölj mellan de olika depar-temangen, så honom är infe mycken reda med här. (Kommernärmare och sänker rösten.) Har redaktörn hört vad han hade för sig igår?

REDAKTÖREN.

Nej, vad då?

VAKTMÄSTAREN (i ogillande ton).

Han höll fredsföredrag i Folkets hus och häromdan talte han nykterhet. Passar det för en ämbetsman hos oss? Jag undrar just hur länge Hans Excellens skall tåla sådant?

REDAKTÖREN.

Han vet kanske inte om det?

VAKTMÄSTAREN.

Det är just min tro, för Hans Excellens läser ingenting annat i tidningarna än politik, och det är för galet, för en statsminister skall ha lika god reda på vad som säges i Folkets hus som i statsrådet och riksdagen.

REDAKTÖREN

(leende).

Svensson borde bli statsråd själv. Det klickade bestämt aldrig vad punktlighet vidkom. (Ser på sitt ur och jämför med vägguret.)

VAKTMÄSTAREN

(smickrad).

Redaktörn är alltid så skämtsam. (Går).

(Redaktör Froste sätter sig i stolen vid skrivbordet, sträcker sig framåt för att kunna läsa avsändarnas namn på breven, tar anteckningsbok och guldpenna ur fickan.)

REDAKTÖREN (läser halvhögt).

Ål-ko-ho-list-kom-mit-ten — (talar) trevligt att börja dagen med, i synnerhet om det är dagen efter — (läser) Å-po-kry-fi-ska bok-kom-mit-ten, Lands-för-e-ning-en för kvin-nans po-li-ti-ska röst-rätt — (talar) ljuvliga liljor i Saronl — (läser) Torv-strö-kom-mit-fen, Mi-li-tär-knapps-puts-nings-kom-mit-ten, Mo-dcrs-mjölks-kom-mit-ten — (falar) det var den röst-rättskvinnorna förde ett sabla liv om, därför att i kommittén fanns inte en enda sakkunnig — inte så pass som en lillebitte barnmorskeman, sa dom, utan endast gamla ungkarlar med en fästprisse som major Pimpelin till ordförande. — De hade naturligtvis rätt, men av princip ger vi dem aldrig stöd i pressen. Så har vi (läser) Frun-tim-mers-veckans-fram-flytt-nings-kom-mit-ten. (Talar) Bönderna har så länge gnällt över allt slasket i skördetiden, och regeringen vill gärna stödja modernäringen; hon vet att uppskatta Sveriges allmoge efter förtjänst, d. v. s. röstetal.

(Det ringer i telefon. Redaktören far luren och svarar:)

Jaså, centralpolisen? — Nej, Hans Excellens har inte kommit än —. Angeläget, säger ni? — — — Han skall genast bli underrättad. — — — År det ingenting jag kan stå till tjänst med? — — — Sekreteraren? Ja, javisst. — Ung flicka? — — — som refererar till statsministern? — — Hur ser hon ut? — — — Vacker — — klädd som husjungfru, men sätt som en fin dam. — — — Nå, det där är ingenting ovanligt, kvinnor apterar sig så lätt. — — — Spion, tror ni?! — — — Ja, adjö då så länge — skall bli intressant höra fortsättningen.

VAKTMÄSTAREN

(kommer sakta in).

Var det inte polisen som ringde?

REDAKTÖREN.

Har de ringt förut?

VAKTMÄSTAREN.

Jadå, två gånger. Jag undrar just vad det kan vara för sia'?

REDAKTÖREN.

En skall aldrig sticka näsan i polisens hemligheter, vet väl Svensson. Det kan så lätt hända att en blir part i målet och det är fan så obehagligt.

VAKTMÄSTAREN.

Jojomensan, det har både redaktörn och jag dyrköpt erfarenhet av. (Går ut och sföter i dörren mot baron Hildesköld.L

som ser på honom med en förintande blick. Han rör sig stelt och avmatt, med huvudet starkt tillbakalutat och med en min, som om ?^ncn aY var*c*en omkring honom beredde honom djup leda. Hans ciu a^..^ra^a av si^ handskarna — ljusgrå mocka — och omsorgs-iullf slaia ut dem, vittnar om stort ordningssinne; och först sedan han placerat dem på ett litet bord vid dörren, upptaget av några tolianter, besvarar han redaktörens förbindliga hälsning med ett slocknande ögonkast och en stel böjning på nacken.)

REDAKTÖREN.

God morgon, herr baron. Det var då väl få se en människa här. Försovit er, va'? Jag kan inte föreställa mig att en

sådan tidräkning som “dagen efter" förekommer i er almanack.

BARONEN.

Nej, gudskelov, min försenade ankomst har en helt annan, långt allvarligare orsak.

REDAKTÖREN

(spetsar öronen).

Såå statssaker kanske? (sticker instinktivt handen i bröstfickan efter anteckningsboken.)

BARONEN.

Nej (sätter sig på stolen vid det större skrivbordet, med händerna vilande på armstöden, och utstöter en djup suck), för mig personligen av langt större betydelse — familjeangelägenheter (stirrar slött på sina vita, välskötta händer).

REDAKTÖREN

(förbindligt).

År det så ? Kanske man får gratulera till en liten fidei-

kommissarie? Sadant där tar på en familjefars nerver —

jag har ännu min första erfarenhet i friskt minne. Burr!

(Gör en gest med axlarna, som om han skakade något obehaöliöf av sig.)

BARONEN (ser surt på honom).

Det är inte alls så — snarare tvärtom, skulle man kunna säga.Jaså, en flicka? Nåja, sådana skall även finnas, och det kan ju hända att hon får en man som försonar er med oturen. (Klappar honom på skuldran) Cheer up, old chap! (Kommer plötsligt ihåg sig och söker utplåna plumpen.) Frischer Hut, alter Kamerad 1

BARONEN (en smula otåligt).

Det är inte alls fråga om barn, varken den ena eller andra sorten — det är långt värre.

REDAKTÖREN.

Nå, så säg då. Vill ni inte lätta ert hjärta genom att meddela ert bekymmer åt en deltagande medmänniska? År det er vackra fru, som — —

BARONEN

(avbryter).

Min fru lämnade mitt hem i går afton klockan sju i en bil. Vi hade sammanträde i Adelsklubben, så att jag kom sent hem, och i morse fann jag hennes brev på mitt toalettbord.

REDAKTÖREN (livligt intresserad).

Vad skrev hon?

BARONEN.

Att hon inte hade för avsikt att återvända för att fortsätta äktenskapet, så att jag kunde vidtaga åtgärder för att få det upplöst.

REDAKTÖREN

(ivrigt).

Men anledningen — för tusan, anledningen?

BARONEN

(reser sig upp och går gravitetiskt av och an i rummet).

Att hon ledsnat på haremsliv och ville återvinna frihet och självaktning — alla dedär osmakliga fraserna, som kläckas ut i F. K. P. R:s hönsgård.redaktören.

Ja, är det inte det jag alltid säger till mina ogifta vänner: akta er för de intelligenta kvinnorna — de passar absolut inte till hustru. En vacker kvinna med slätstruken begåvning och som förstår att klä sig och att hålla ens hus i ordning, det är mitt ideal.

BARONEN.

Jag kan inte medge att min frus handlingssätt vittnar om intelligens — raka motsatsen skulle jag vilja påstå. Att frivilligt utbyta ett komfortabelt — för att inte säga luxiöst hem med anseende och en viss position inom societen mot ett liv i ren misär, det kan väl knappast betecknas som klokt?

REDAKTÖREN.

Har han ingenting då?

[BARONEN

(tvärstannar i sin vandring och lyfter blicken en tiondels millimeter, så att den träffar interlokutören och säger långsamt).

Vilken han?

REDAKTÖREN.

Karlen hon gett sig av med, förstås.

BARONEN.

Det är, in?en karl alls’ °m så vore- kunde hennes handlingssätt åtminstone förklaras. Hon rymde med en — en

en Smith Premier. Intelligent, eller va’?

REDAKTÖREN (gapar av förvåning).

Smith Premier? Men för tusan, människa, det är ju en skrivmaskin?

BARONEN.

. Ja det är den hon gav sig av med i går afton klockan sju i en bil.Nå, så aldrig i mitt liv hörde jag maken! Vad i Herrans namn skall hon med den?

BARONEN

(sätter sig och sträcker ut benen, håller händerna i fickorna och stirrar på sina ljusa damasker, hanande).

Försörja sig med. Hon har i smyg tagit lektioner i maskinskrivning, då jag trodde att hon var borta på visiter, utställningar eller basarer, som en vanlig fin dam. Hon skrev tiil mig att hon fått certifikat på sin “touch" (!) och löfte om en god plats (skrattar försmädligt).

REDAKTÖREN.

Detta blir murns för dagspressen.

BARONEN.

Håll tillgodo. (Reser sig upp och pekar med självkänsla på

den översta västknappen.) Jag berörs inte av skandalen —

den drabbar ensamt kvinnorörelsen, och ni behöver inte lägga fingrarna emellan av hänsyn till mig, det ber jag er

om.

REDAKTÖREN (småskratta r).

lack skall ni ha. Men vad tror ni er tant, fru Fix-

stjerna, kommer att säga om saken?

BARONEN.

Hon blir förtjust över att hennes spådom slagit in. “Ditt äktenskap kommer inte att hålla ihop i fem år", sa’ hon, när jag gifte mig, och nu är det fyra och ett halvt. Moster Emilie ogillar i hög grad allt vad kvinnosak är och heter — utom idén om ett kvinnoår, som hon känner sig mycket tilltalad av. Jag har per telegraf underrättat henne om vad som inträffat. — Nej, nu måste jag ta i tu med posten, innan Excellensen kommer (börjar sortera breven, under det han halvhögt mumlar: privat — officiellt — privat — officiellt — bryter ett och annat brev).

(Notarien Alm kommer in, lägger sin portfölj på det mindre skrivbordet, hälsar med en lätt bugning redaktören och nickar åt baronen).NOTARIEN.

Ar det några brev som jag kan besvara?

BARONEN.

Det är egentligen bara fråga om uppvaktningar och depu-tationer av kreti och pleti, nykterhetsföreningar och fackföreningar och fruntimmersföreningar och jag vet inte vad. Det kan ju ingen svara på förrän Excellensen kommer.

NOTARIEN.

Sen han fick detdär giktsaltet från Tyskland använder han ju hela förmiddagen i badet och låter statsärendena gå vind för våg.

BARONEN.

Tand för tunga, bror lille, du bör taga dig tillvara, synnerligast efter gårdagens fadäs. — Hur kan man ge sig till att tala fred i dessa tider — en ung man som vill framåt?

NOTARIEN.

Man måste väl följa sin övertygelse — och skall framgången köpas på hederns bekostnad, så — (sväljer) avstår jag från den.

BARONEN

(kallt).

Det är en smaksak. Men apropos bad, så får visst Excellensen, om han skall kunna infria sina många löften, ta emot rösfrättskvinnorna i sitt badkar, som den där olycksfågeln Robespierre, som mördades av en sådan där — frigjord.

NOTARIEN

(sittande vid det mindre bordet med ryggen åt baronen, utan att vända på huvudet).

Det var inte Robespierre, det var Marat.

BARONEN.

Ja, det är möjligt att karlen hette Marat — det spelar för resten ingen roll. Men när jag forskar i mitt historiskavetande, så går det upp för mig, att det var Robespierre, som rymde till Amerika och grundade Förenta Staterna tillsammans med ett fruntimmer som hette Corinne de Staél — skulle tro en kan sin historia! (Notarien skrattar.)

REDAKTÖREN

(småleende.)

Marats öde hotar bestämt inte Hans Excellens. Våra rösträttskvinnor går ytterst fogligt och hänsynsfullt tillväga.

NOTARIEN.

Ja, alldeles för beskedligt för att tagas på allvar av regeringen — och pressen.

(Redaktören gör en skämtsamt hotande gest.)

BARONEN.

Säg inte det — det bara ser så ut. Ni gör er ingen föreställning om, hur illfundiga de är. När jag avrådde Maria — min före detta fru — (Notarien rycker till och vänder sig om, med en min av ytterlig häpnad) som skall anföra deputationen idag, från uppvaktningen och förehöll henne att regeringen var mera avogt sinnad mot saken än någonsin, så bara skrattade hon och sa': det vet vi. Och så citerade hon bibeln.

REDAKTÖREN.

Kan de även i bibeln finna stöd för sina krav?

BARONEN

(bittert).

Jo, för all del — de hämtar sina skäl ur kök och skafferi, sängkammare och salong, kyrka och krog, från himmelens höjd och helvetets djup. Vad hon nu letat rätt på i bibeln, var om den orättfärdige domaren som sa': Fast jag varken fruktar Gud eller har försyn för någon människa, så måste jag dock fly denna änkan hennes rätt, ty hon överfaller mig så svåra.

(Notarien och redaktören skrattar.)BARONEN

(förebrående).

Jag kan inte finna något löjligt i saken. Det är ju nästan att uppträda som suffragetter — att vilja pina och plåga regeringen med sin efterhängsenhet, tills hon ger med sig. Kvinnligt kan det i alla händelser inte kallas.

NOTARIEN

(livligt).

Jo, både kvinnligt och mänskligt — men att de båda begreppen är synonyma — det förstår inte genomsnittsmannen. Förrästen kommer ju all reformlagstiftning här i landet till på det sättet — i trötthetens tecken.

BARONEN

(försmädligt).

Du är naturligtvis ingen genomsnittsman?

NOTARIEN.

Nej. Har du trott det?

REDAKTÖREN

(skrattar).

Men baronen och mig räknar notarien säkert dit? Ja, ja — ni slipper svara, för jag vet att ni inte gärna är ohövlig.

BARONEN

(fortsätter med posten, bryter ett av breven, läser och utbrister).

Vad vill detta säga? — Käre pappa, jag står inte ut längre. När du talade med mig om min plikt att gagna

fosterlandet och samhället, så hade jag ingen aning om att det skulle vara sa gränslöst tungt. Och nu slutar jag här, för jag står inte ut längre.

REDAKTÖREN (låter höra en lång vissling).

Vad är detdär för en historia?Ni är ju invigd i förtroendet. Brevet är från Britt-Louise — hon kommer att förstöra hela den snillrika planen.

NOTARIEN

(går fram till baronen och säger i allvarlig ton).

Var inte det brevet privat? Du hade inte rätt att öppna det.

BARONEN (tar upp kuvertet och granskar det).

Det står inte “privat" på det. (Mäter notarien med överlägsen min.) Vad du tar illa vid dig. Anser du dig redan som målsman för Britt-Louise? Men kom ihåg, min gosse lille, att vägen dit går inte genom Folkets hus.

(Notarien är på väg att svara men behärskar sig och återtar sitt arbete. Vaktmästaren knackar på dörren, öppnar den och kommer in med ett telegram på en silverbricka.)

VAKTMÄSTAREN.

Telegram till Hans Excellens.

BARONEN (bryter och läser).

Tvungen lämna affären — snart hemma — Ingegärd. — Gud i himlen! Detta är ju rent förskräckligt — olycka på olycka. — jag tror fruntimmerna blivit rent splitter galna! Vad skall morbror säga?

(En skarp ringning på telefon.)

BARONEN (far luren och svarar).

jaså — centralpolisen? — — — Var så god.

Nej, Hans Excellens har inte kommit än — — jo — det är sekreteraren som talar — — — unga flickan, säger ni? — — — Vilken ung flicka? — — — Som ni nyss talade med mig om? — — — Det måtte ni ha drömt (otåligt) Men ni hör ju att jag inte haft något samtal med er i dag. — — — Vill hon absolut träffa statsministern, säger ni? — — — Nå så tag hit henne då. — — — Skall hon undersökas av läkare? — — — Hennes sinnestillstånd ? För all del — det är en briljant idé, som jag på det livligastec

gillar hälst i sa stor utsträckning soni möjligt — — — tycks vara av behovet påkallat. — — God morgon, herr kommissarie.

REDAKTÖREN (söker se obesvärad ut).

Vad gick at polisen? Har de åter fått tag i en kvinnlig spion?

BARONEN.

Dom är galna! Påstår att de nyss talat med mig om en ung flicka, som på alla frågor de gör henne svarar att hon vill bli förd till statsministern. — Spion, internationell förbrytare eller vansinnig, sa’ kommissarien. (Sitter som lamslagen och stirrar framför sig.) Tänk om det är Maria! — Ett attentat av rösträttskvinnorna mot statsministern? Maria vore nog karl att utföra ett sånt dåd.

NOTARIEN

(skrattar).

Med en sadan fantasi borde du slå dig på att skriva rövarromaner. (Tar portföljen och går.)

(Dörren till förrummet slås upp på vid gavel och fru Fixstjerna kommer hastigt in, skyndar fram till baronen och

slår armarna om honom.) Min stackars, stackars gosse! Vad var det jag sa när du gifte dig?

BARONEN

(gör sig lämpligt fri).

Vill moster inte vara god sitta ned? (Gör en gest åt soffa n.)

FRU FIXSTJERNA (sätter sig i soffan, stirrar genom sin lorgnett på baronen och

utbrister).

Vilken själsstyrka hos den gossen! Ett slag, som skulle krossat en annan man, kanske satt en sexpipig revolver i hans hand, det bär han till det yttre så lätt som jag håller denna handske i min hand. Plikten mot staten är det första budet för honom, för den får den personliga smärtan vika (torkar sig i ögonen). Vilken man — vilken mani (Rusar upp och omfamnar honom på nytt.)BARONEN

(generad).

Moster märker visst inte redaktör Froste? Han väntar på morbror.

FRU FIXSTJERNA (räcker redaktören handen).

Förlåt mig, herr redaktör; men känslorna blev mig övermäktiga, då jag fick se min älskade systerson, som idag drabbats av ett så hårt slag och fått skam och nesa hopad över sin oskyldiga hjässa, sitta här och sköta sitt stals-mannavärv, som om ingenting hänt. Påminner han inte om dessa stora män från antikens dagar, från Sparta och Rom?

(Gör åter en ansats till ny omfamning, men baronen förskansar sig vid skrivbordet med stolen framför sig.)

REDAKTÖREN.

Jag har tänkt alldeles detsamma. Baronen påminner osökt om en Mucius Scasvola i självbehärskning och en Marcus Åurelius i filosofi.

BARONEN

(ser misstänksamt på honom och upprepar nervöst).

Vill moster inte vara god sitta ned? I soffan?

FRU FIXSTJERNA (sätter sig. I tragisk ton).

Vem har hon^ rymt med, Leonard? Vill du inte gråta ut din smärta vid min barm! (breder ut armarna.)

(Baronen hindras svara genom inträdandet av statsministern. Denne är en kraftigt byggd man, synbarligen belåten med sig själv och tillvaron i allmänhet. Rycker till när han får se sin fru.)

STATSMINISTERN.

Du här, Emilie? Ah, det var så sant — telegrammet du skickade mig i badet, men som jag glömde att läsa — det ligger nog kvar i badrummet. — Vad är det fråga om? Du ser så upprörd ut. — Vad är det som hänt? — (oroligt) Har du hört av flickorna?Ill

FFU FlXSTJERNA (snyftar i en spetsnäsduk).

Nej, det är inte flickorna; fast jag tycker det är upprörande att de så kan försumma sin mor. Jag har inte hört av dem, sedan du visade mig telegrammet från Britt-Louise, dar hon talade om att de varit på Det Kongelige och hört Johanne Brun som Michaela i Carmen. Nej, det är något annat ack stöd mig Ågathon! (Klänger sig intill honom.) Du har alltid varit den starka eken, som den svaga rankan uppehållits av.

STATSMINISTERN

(lugnande).

Sasa, sesa, lilla Emilie, lugna dig och tala om vad det är.

FRU FlXSTJERNA (vinkar med den tardränkta näsduken åt baronens plats).

Det är var stackars älskade systerson, som står här framför oss som en övergiven och bedragen äkta man. Maria har lämnat honom rymt sin väg från hem och härd, från man och barn! — Nej, det är sant — barn har hon inga. Då hade hon kanske stannat. Mitt hjärta vill brista av deltagande han har ju ingen mor!

STATSMINISTERN (leder henne till soffan och söker lugna henne).

När hände detta? — Ursäkta, redaktör Froste, att Ni rar vänta.

BARONEN

(kallt).

I går afton klockan sju — i en bil. Hon lämnade adressen pa pensionatet där hon tagit in.

STATSMINISTERN

(strängt).

Vem har hon rest med? Tag fast lymmeln och ställ nonom fill ansvar.BARONEN (med värdighet).

Det är inte alls frågan om någon “han* •— tyvärr. Maria skriver att hon ledsnat på att vara “bunden" och “beroende” och vill hädanefter försörja sig själv. Hon rymde med en skrivmaskin — Smith Premier.

FRU FIXSTJERNA.

Hör du, Agathon — en skrivmaskin] Om det åtminstone varit en flygmaskin, så hade skandalen inte varit så stor. Stöd mig, Agathon! (Svimmar.)

7\idå.ANDRA AKTEN.

SCEN: Den föregående.

PERSONER: De samma som förut, utom fru Fixstjerna och baronen.

STATSMINISTERN (till notarien).

Ar det något ärende som särskilt brådskar?

NOTARIEN.

Ers Excellens har lovat att ta emot en deputation från L. K. P. R. i dag klockan två.

STATSMINISTERN.

Ursäkta, men vad är L. K. P. R. för sort? Det blir snart ett helt studium att hålla reda på alla bokstavsomkastningar i alfabetet.

NOTARIEN

(med allvarlig ton).

L. K. P. R. betyder Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt. Beteckningen är över tretton år gammal.

STATSMINISTERN (skrattar godmodigt, går fram till spegeln och ordnar sin hals-

duksrosett).

Det är väl bäst de får sin vilja fram, så gråter de inte.

Och så är det ju en tröst att det är sista gången. Men

innan ni gör något annat, så skriv ett artigt brev till herrarna Heil & Segen, den där tyska giktsaltaffären. De har varit vänliga nog att skicka mig en stor låda antireumatismsalt och jag vill gärna tacka dem. Rent underbart

medel! Jag känner mig så mjuk i lederna, så jag skulle kunna dansa balett

(gör ett par pas). — Jag skall underteckna brevet själv.NOTARIEN.

Genast — (skriver brevet).

STATSMINISTERN (sätter sig).

Ursäkta, redaktör Froste, att jag uppehållit er dyrbara tid så länge. Det är naturligtvis om fruntimmersmotionen ni vill höra något. Mitt förslag? (Vinkar åt honom att sätta sig.)

REDAKTÖREN (sätter sig).

Ja, jag är ytterst intresserad av att höra något om planen. Professor Kavring, som jag träffade igår afton, var alldeles hänryckt över den.

STATSMINISTERN.

Det har han stora skäl till, för den är verkligen genialisk, om jag får säga det .själv. Det är den bästa proposition jag någonsin burit fram. Vi är så utledsna på rösträtts-kvinnornas efterhängsenhet, petitioner och deputationer och ovationer, så vi måste sätta stopp för eländet, och det kommer mitt förslag att göra, när det blir lag.

REDAKTÖREN.

De har väl inte en aning om det?

STATSMINISTERN.

Inte en halvdragen anda. De enda kvinnor, som vet om saken, är friherrinnan Fannie och mina döttrar, och de är ivriga motståndare till rösträtten, som de anser för okvinnlig och landsfarlig. Min fru vet ingenting — hon har aldrig haft sinne för politik.

REDAKTÖREN.

Tror inte Ers Excellens att det blir ett väldigt härskri i lägret, när kvinnorna upptäcker att de blivit lurade.

STATSMINISTERN

(med övertygelse).

Nej, det tror jag inte. De kommer att gå i fällan så fint, så fint som de små oskyldiga möss de i själva verket är.De får inte tid till besinning förrän Ragnarök är över dem. (Gnuggar händerna och småskrattar.)

(Notarien närmar sig med skrivelserna.)

NOTARIEN.

Vill Ers Excellens vara god underteckna brevet till Heil & Segen? Så är här telegrammet till fursten av Lippe-Det-mold med anledning av hans 95:te födelsedag.

STATSMINISTERN (skriver under papperen).

Låt vaktmästaren gå med dem genast.

(Notarien lämnar rummet. Redaktören ser efter honom och säger till statsministern.)

REDAKTÖREN

Kan Ers Excellens lita på dendär unge mannen? Han förefaller att ha ganska radikala åsikter.

STATSMINISTERN

(småler).

Åjo, honom kan jag nog lita på. Han är kär i Britt-Louise, säger mamma. Men jag har naturligtvis större anspråk för min dotter. Det är en duktig pojke, mycket begåvad och kunnig. Frisinnet nöter han nog av sig på

kanslistolarna här. Tst, nu är han här.

REDAKTÖREN.

År det tillåtet att be om upplysning hur underverket skall utföras?

STATSMINISTERN (efter en kort paus för att ge eftertryck åt sina ord).

jo, ser redaktörn, Kavring och jag har räknat ut, att det egentligen är de ogifta kvinnorna som bråkar värst om rättigheter. De vill ha ett surrogat för äktenskapet, som Sam så träffande har definierat rörelsen i riksdagen. Det lyckligaste vore ju om vi kunde lösa frågan med att skaffa dem alla var sin äkta man, men förrådet räcker inte — det finnes ingen proportion mellan tillgång och efterfrågan. Och poly-gami kan vi inte införa — det förbjuder vår religion.REDAKTÖREN

(allvarligt).

Nej, det låter sig inte göra i ett land som vårt med dess gamla fina kultur och folkets starkt religiösa läggning. (Till notarien som hostar menande) Var det något?

STATSMINISTERN.

Därför har vi måst tillgripa en annan utväg. Det har varit en stor fördel för mig att vid utarbetandet av planen ha fått till hjälp en sådan kapacitet som professor Kavring, antropolog, psykolog, sociolog och historiker. Det närmaste som var att göra, var, ansåg vi, att begagna oss av det nu rådande kaos inom kvinnovärlden för att inhämta erfarenheter av vad kvinnan bäst kan uträtta på arbetsmarknaden och så se till att lägga saken till rätta åt henne.

REDAKTÖREN

(beundrande).

Det är verkligen en briljant idé!

STATSMINISTERN.

Nutidens kvinna vill märkas i det offentliga livet, hon vill spela en roll inom samhällslivet och det är just det vi skall ge henne tillfälle till. — Kvinnorna skall få göra samhällstjänst — detta ord som ständigt förekommer i deras tal och skrifter, det skall bli surrogatet för politisk rösträtt.

REDAKTÖREN (i tvivlande ton).

Undrar om de nöjer sig med det — de ettrigaste bland dem?

STATSMINISTERN

(otåligt).

jag försäkrar redaktörn att förslaget är grundat på en fullt vetenskaplig analys. Utom professor Kavring har professor Virak, som är specialist på sinnessjukdomar, konstaterat att en kvinna måste vara besatt för att kunna glömma sin naturbestämmelse ända därhän att vilja ha politisk rösträtt. Jag kan inte stå till svars inför mitt samvete med att låta nationen degeneras genom kvinnornas många huvud-lösa påhitt inom sina föreningar och klubbar och kommitteer. Det måste sättas stopp för dem.

REDAKTÖREN.

Vilken skada, att denna lösning av rösträttsfrågan inte blivit upptäckt förr. Nu har saken sig inte så lätt — kvinnorna har lärt sig en hel del under dessa år. Och jag har många gånger undrat, om det inte hade varit klokast att ge dem deras rätt — oss emellan kan vi ju medge att det är deras obestridliga rätt — medan de ännu voro politiskt obildade och lätthanterliga, mot nu, när de haft en så ypperlig träning i opposition mot regering och riksdag.

STATSMINISTERN

(tvärsäkert).

Å, det skadar inte att de fått vänta. Det är så nyttigt när en rörelse får löpa linan ut; sen skär man av den med ett raskt snitt. Nu har statsmannaklokheten och vetenskapen gemensamt löst detta problem och nu skall botemedlet tillämpas snarast möjligt.

REDAKTÖREN. 'J

Genom överrumpling?

STATSMINISTERN.

Alldeles riktigt — genom överrumpling. (Öppnar en skrivbordslåda och tar fram några hopfästade pappersblad). Hör på nu, så skall ni få detaljerna. Kontentan av förslaget är, att varje ogift, oförlovad eller sysslolös kvinna i landet, som uppnått aderton år, skall gå ut i livet och under ett års tid göra sin värnplikt genom en eller annan praktisk samhälls-gagnande verksamhet. En statens särskilda kontrollbyrå över kvinnornas värnplikt får naturligtvis inrättas, såvida inte den kan läggas under Socialstyrelsen.

REDAKTÖREN.

Men utbildningsskolorna kommer väl att sluka vackra summor. Tror Ers Excellens att riksdagen är villig bestå fiolerna?STATSMINISTERN.

Kvinnoåret kommer inte att kosta staten ett rött öre, utom möjligen Kontrollbyrån, men den lilla utgiften kommer att ge god ränta. Meningen är att kvinnorna skall ta vilken som hälst plats de kan få — professor Kavring och jag ha gått igenom varenda möjlighet. Om en flicka — en av mina döttrar t. ex. — tar en plats som tjänarinna i en familj, så kan hon stanna där tre å fyra månader, sen kan hon tjänstgöra på ett kontor eller i en butik, arbeta i bageri eller liknande den övriga tiden. Det blir på det sättet en både billig och mångsidig utbildning. Flickan vänjer sig vid enkelhet och sparsamhet, vilka vanor, sedermera införda i hemmen, blir en ren nationalvinst.

REDAKTÖREN.

Ers Excellens menar väl inte att lagen även skall gälla överklassens kvinnor?

STATSMINISTERN.

Naturligtvis. Hur skulle jag eljes få socialdemokraterna med på förslaget? Nu kommer de att sluka det som en läckerbit, när det gäller kapitalisternas döttrar såväl som deras.

REDAKTÖREN.

Uppriktigt sagt, så förstår jag inte sakens praktiska till-lämpning. Ifall riksdagen ansloge några miljoner till utbild-ningsskolor — motsvarande den manliga ungdomens värnplikt — så skulle jag kunna fatta det, men att unga damer, som inte kan annat än läsa romaner och krusa håret, flirta och kokettera, skall gå ut och försörja sig själva med första bästa arbete som står att få — det fattar jag inte.

NOTARIEN (har rest sig upp och säger häftigt).

Och så skall de göra kampen för brödet ännu hårdare för sina fattiga systrar. Betalningen spelar ju ingen roll för överklasskvinnorna.

STATSMINISTERN (tar några papper från bordet).

Vill notarien gå upp i justitiedepartemanget med dessa papper. Skulle ni känna behov av frisk luft, sa tag gärnaen promenad ner åt Slussen. Redaktören och jag har litet att säga varandra, som inte är avsett för så unga — för att Inte säga “gröna“ öron, som notariens. (Notarien bockar sig och går.)

REDAKTÖREN

Synd om pojken att han måste gå. Samtalet har tydligen intresserat honom. Men för att återgå till nos moutons

inte alls avsett som vitz — så undrar jag vad de unga damerna säga själva.

STATSMINISTERN.

A var inte rädd. Min vän Arvid, som jag även rådgjort med, pavisade just hur den nya lagen kommer att öka kvinnornas giftermålschanser och befordra nativiteten. En klausul i den lyder nämligen så: "Skulle under kvinnoåret tillfälle till giftermål yppa sig, vare värnpliktig kvinna tillätet att avbryta arbetet, och alla kontrakt rörande detta förklaras upphävda . (I triumferande ton.) Nå?

REDAKTÖREN.

Det skall bli intressant att höra vad Lindhagen kommer att säga.

STATSMINISTERN.

Han har väl anledning att vara nöjd. En sådan demokratisk reform som ger samma skyldighet åt alla. Friherrinnan Fannie är stormförtjust och säger, att förslaget kommer inte endast att slå ihjäl rösträttsrörelsen utan även att lösa den svåra tjänarinnefrågan.

REDAKTÖREN.

Jag hörde nyss av Ers Excellens att friherrinnan har sin hand med i spelet.

STATSMINISTERN

(beundrande).

Det är ett obegripligt klokt fruntimmer, och hon är så säker om framgången att hon när som hälst vill upplösa antiföreningen, där hon är ordförande. Hon har gett mig många små vinkar som varit till nytta, och hon tror att den nya lagen kommer att framkalla tidiga äktenskap.REDAKTÖREN

(antecknar).

Menar friherrinnan att flickorna skulle anstränga sig för att bli gifta för att slippa kvinnoåret? Det skulle jag också kunna tänka mig.

STATSMINISTERN.

Tja, det är ju inte omöjligt. Ursäkta. (Öppnar sakta dörren till det inre rummet, tittar in och stänger den lika sakta.) Min hustru har somnat efter al! sinnesrörelsen. (Bläddrar i papperen.) Naturligtvis går förslaget igenom i Första kammaren utan opposition, såsom varande en regeringsproposition. Och i Andra — — (småskrattar.) I grund och botten ha vi alla samma åsikt om kvinnans politiska rösträtt — utom ett par vettvillingar som ingen räknar med — vi vill absolut inte ha den, inte för något pris i världen.

REDAKTÖREN

(småler).

Det där bör inte slippa ut. En lössläppt sanning kan i politiken vara mycket farligare än en lögn.

STATSMINISTERN.

Bland männen är det en offentlig hemlighet, men kvinnorna vet naturligtvis ingenting. (Reser sig upp och ställer sig framför redaktören.) Nu önskar jag att ni använder all er förmåga på denna sak, så att kvinnorna själva kommer att omfatta den med entusiasm. Skapa marknad för kvinnoåret, liksom för frivilliga skytterörelsen och kulspruteinsamlingen och annan fosterländsk rörelse. Skriv ledare om kvinnoåret! Och värs! Och följetong! Ni har ju en utmärkt start i det faktum, att statsministerns egna döttrar redan gått ut för att göra sin värnplikt — de har, så att säga, anticiperat lagen.

REDAKTÖREN

(häpen).

Är det verkligen sant? Fröken Britt-Louise ?STATSMINISTERN

(stolt).

Ja, alla tre, till och med min lilla Malin. (Med rörelse.) Det stod inte till att hejda dem, sedan de fått planen klar för sig och att det gällde fosterlandets välfärd. I förra veckan gav de sig iväg, under det antagna namnet Persson.

REDAKTÖREN

(överväldigad).

Under sådana förhållanden är jag övertygad om att planen har framgång. — Den blir en modesak — och det hjälper. Sannerligen jag vet vilket som är mest beundransvärt — själva idén eller fröknarna Fixstjernas raska tillämpning av den.

STATSMINISTERN.

Nu gäller det att väcka landets alla unga kvinnor att följa deras exempel.

REDAKTÖREN (med eftertryck).

Lita på att jag skall göra mitt bästa. Allt vad denna förmår. (Håller sin guldpenna i luften.)

STATSMINISTERN (med bortvänt ansikte och bruten röst).

^ Ni förstår väl hur det måste kännas för mig att skiljas från mina älskade döttrar, hur det nästan krossat mitt hjärta, men jag vill visa att jag för mitt land är beredd att offra mitt käraste och dyrbaraste, ja mitt eget kött och blod. Min lilla Malin — hjärtebarnet!

REDAKTÖREN

(antecknar).

Det måste jag ha in ordagrannt. Allt som smakar familjekärlek gar i publiken som smör och bröd. Vad tycker Ers Excellens om denna rubrik: “Statsministerns döttrar ge exempel på fosterlandskärlek och pliktkänsla?" eller “Statsministern tar avsked med sina döttrar under tårar, men fast som Sveriges klippgrund?" Jag önskar jag hade några fotografier att illustrera artikeln med.STATSMINISTERN (gripen av en plötslig ingivelse).

Varför inte intervjua dem?

REDAKTÖREN.

En charmant idé! Jag skall genast skicka en särskild reporter till var och en av dem. Var träffas de unga damerna?

STATSMINISTERN.

Britt-Louise, den äldsta, sa att hon alltid föreställt sig att det skulle vara intressant att arbeta i en tvättinrättning. Som barn var docktvätt det roligaste hon visste och därför tog hon anställning i “Snöflingan". Ingegärd mäter upp spetsar och band i en av våra främsta modeaffärer och Malin — min lilla Malin, pyret, hjärtegrynet (rörelsen blir honom övermäktig och tar sig uttryck i en kraftig snyfning. Redaktören räcker honom deltagande ett glas vatten.) Min lilla Malin tog plats som jungfru hos en riksdagsman. Hon hade köpt sig en spetsmössa och den klädde henne förtjusande. Hon gick med så lätt hjärta till sin fosterländska gärning.

REDAKTÖREN

(rörd).

Var säker om att eftervärlden kommer att välsigna er för detta offer på fosterlandets altare. Att den press jag råder över skall göra sitt bästa för att stödja Ers Excellens, behöver jag inte försäkra.

STATSMINISTERN (räcker honom ett kort).

Här har ni adresserna. Var god skicka mig tidningen, så snart den kommer ut.

REDAKTÖREN

Naturligtvis. Det första exemplar som kommer ur pressen skall skickas med ilbud till Ers Excellens.

(Häftiga röster höras från väntrummet. Baronen gör invändningar, avbrutna av en klar och distinkt kvinnoröst.)BRITT-LOUISE.

Jag frågar inte efter om alla redaktörer i Stockholm är hos honom. Jag måste in. Gå ur vägen, Leonard.

STATSMINISTERN (rusar upp).

Vad är det? Det låter som — — —

(En ung flicka, klädd som fabriksarbeterska, ytterligt upprörd med ögon gnistrande av vrede, men med hållning som en förolämpad drottning, inträder.) Det är jag, pappa. Nu har jag fått nog.

STATSMINISTERN (betraktar henne med häpnad).

Britt-Louise! Vad tus — —! Var kommer du ifrån?

(Baronen, som följt henne in i rummet, och redaktörn betraktar henne med nyfiket intresse.)

BRITT-LOUISE

(sätter sig lugnt ned och tar av sig hatten — ser på den med ett småleende och kastar den vårdslöst ifrån sig.)

Från tvättinrättningen "Snöflingan". Har pappa inte fått mitt brev?

STATSMINISTERN

(osäkert).

Nej. Men jag kan förstå att de gett dig en fridag. Det brukas kanske så? *

BRITT-LOUISE

(överlägset).

Nej, snälle pappa, det brukas visst inte så. Jag har tagit mig en fridag — en permanent till på köpet.

STATSMINISTERN (för vilken det börjar dagas).

Vad menar du?

BRITT-LOUISE.

Jag menar helt enkelt att jag är färdig med "Snöflingan" och att jag aldrig sätter min fot där mer.STATSMINISTERN

(ond).

Vad! Menar du att du redan gett allt på båten? Efter alla dina löften och vackra talesätt. Just likt fruntimmer — sådana är dom!

BRITT-LOUISE (fullkomligt oberörd).

Jag beklagar, men jag kan inte längre tjäna dina ändamål. (Med en rysning.) Det var alltför ohyggligt — jag kunde inte stå ut längre.

STATSMINISTERN

(ursinnig).

Men du måste dit igen. Du lovade att stanna där och du skall hålla ord. (Gör en åtbörd åt redaktören.) Besinna att i morgon blir du omtalad i Allmänna Meningen och en massa andra tidningar, med porträtt och intervju och lovord på värs och prosa.

BRITT-LOUISE.

Redaktör Froste kan intervjua mig här. Jag skall med nöje ge honom del av mina erfarenheter.

(Redaktören bugar och tar fram sin guldpenna.)

BRITT-LOUISE (vänder sig till honom).

Jag förmodar statsministern har underrättat er om sitt förslag om kvinnoåret, har han inte det?

REDAKTÖREN.

Jo, Hans Excellens har visat mig detta förtroende, och jag är livligt intresserad. Förslaget kommer att krossa rösträttsrörelsen, och det är ni naturligtvis glad över?

STATSMINISTERN

(avbryter).

Naturligtvis är hon det. Hon är vice ordförande i Anti-föreningen och har samlat tusentals namn på antipetitionen. Har du inte det, Britt-Louise?BRITT-LOUISE

(bestämt).

Men jag kommer aldrig att göra det mer.

STATSMINISTERN.

Behövs inte heller. Åntiföreningen upplöses, därför att den numera är överflödig, anser friherrinnan. När min proposition gått igenom, kommer rösträttskvinnorna att bli lika utdöda som dronten och mammutdjuret, säger professor Kavring.

BRITT-LOUISE.

Var inte alltför säker, pappa. När din motion blir lag skall jag kasta mig in i rörelsen mig liv och själ — en ny rekryt skall de åtminstone få.

STATSMINISTERN (häpen och orolig).

Snälla Britt-Louise, du talar som om du totalt mist förståndet. Något har upprört dig. Kanske du fallit och stött huvudet? Gå in i mitt rum och lägg dig en stund. (Hejdar sig.) Det är sant, där ligger mamma och sover. Hon tror att ni är i Köpenhamn och roar er — jag måste ju hitta på en förevändning for att inte skrämma henne. (Går nervöst av och an.)

(Notarien har kommit in obemärkt av de andra.)

BRITT-LOUISE (utan att röra sig).

Tack, pappa, men mitt huvud är i gott skick — tack vare Snöflingan. Tvättat rent i min hjärna har den åtminstone gjort. Det går väl an att vara fosterländsk och slösa med fraser och vackra talesätt, inspirerad av en hovbjudning eller en Karlbergsbal, men i en tvättanstalt, med ånga och lut i ögon och näsa och hals, höra slammer och buller, hesa i öster och hostningar, se trötta, förpinta ansikten — få del av deras historia — arbete och slit, nöd och brist utan hopp om nagot bättre! (Reser sig upp och talar stilla och allvarligt.) Vad jag under åratal som statsministerns dofter inte hunnit lära mig, det lärde jag på åtta dagar som arbeterska i tvättinrättningen Snöflingan: att kvinnorna be-höver politisk rösträtt. (Tar av sig kappan och går tvärt över rummet och lägger den på en stol.) Vad vet du om kvinnors arbete och om deras förhållanden? Hade du vetat något därom, så hade du inte med kallt blod skickat mig dit. Men lagstifta för dem, det gör du med glatt mod. Jag vet tusen gånger mer än du.

STATSMINISTERN (hånar henne).

Efter en vecka!

BRITT-LOUISE.

En vecka är nog när man gör arbetet själv. Jag är tacksam för dessa dagars elände. De har öppnat mina ögon för vad kvinnor ha att gå igenom, när de inte lever i hemmets skydd i överflöd och lyx som vi. En enda dag är nog, då man ser så mycket lidande, och jag känner att jag blir aldrig mer densamma. A, det är ohyggligt — ohyggligt! (Brister i gråt.)

STATSMINISTERN

(hånande.)

Ohyggligt? Vad är det som är ohyggligt? Det är bara du som är hysterisk. Bry er inte om henne, redaktör Froste.

BRITT-LOUISE (lyfter ett tårdränkt ansikte ur näsduken).

Att se dessa kvinnor pinas till döds. — Många av dem helt unga flickor och så vackra — eller skulle vara det, om dc inte vore lika urlakade som kläderna de hanterar — slitna, manglade och pressade för tio kronor i veckan! (Vänder sig till redaktören.) Vet ni att de börjar klockan sju om morgonen och håller på till sju på kvällen? Och då är de så trötta att de knappast orkar krypa hem. Det är nedrigt att sådant får ske. Jag gick in i tvätterskornas fackförening — och jag ämnar stå kvar.

STATSMINISTERN (i samma hånande ton).

De har naturligtvis upptäckt vem du var och lurat dig för att väcka ditt medlidande.BRITT-LOUISE

(rusar upp och ställer sig framför honom. Hon är ond och upprörd).

Du vill inte tro mig? Du påstår att jag ljuger, men gå dit och se för dig själv (gör en paus) men det är sant — om du gick dit, så skulle du ingenting se. Du är blind för allting i världen, utom dina egna små futtiga, själviska, maskulina intressen.

STATSMINISTERN (höjer armen och går hotande emot henne. Britt-Louise står orörlig. Notarien skyndar fram och ställer sig bredvid henne. Hon sträcker handen emot honom, som om hon bad om skydd. Vaktmästaren visar sig i dörren, ser häpen och förskrämd ut).

VAKTMÄSTAREN

(stammar).

Det är ett par poliser med — med — fröken — — —

STATSMINISTERN

(glad över avbrottet).

Äha, flickan, Hildesköld talade om. Låt konstaplarna föra in henne. (Ändrar befallningen efter en viskning av baronen. Låt flickan komma in ensam. Svensson kan ju stanna inne som vakt. (Baronen går ut och kommer tillbaka med Malin, klädd som husjungfru i spetsmössa och vitt förkläde. Hon ser medtagen ut och stöder sig mot dörrposten.)

STATSMINISTERN (rycker till vid hennes åsyn).

Ma-----------

REDAKTÖREN (hejdar honom).

Akta, förråd ingenting! Skicka bort Svensson.

STATSMINISTERN (vinkar matt).

Svensson kan gå. Säg konstaplarna att jag ansvarar för flickan.

BRITT-LOUISE

(släpper notariens hand, skyndar fram till flickan och tar henne i sina armar. Till Svensson, som stått som

skyfallen).

Hörde ni inte vad Hans Excellens befallde? Att ni skulle gå er väg?STATSMINISTERN till Britt-Louise).

För henne in i mitt rum — min stackars lilla Malin! — Mamma är där förut — hon sover. Förklara sammanhanget för henne. Kom ihåg att hon vet ingenting utan tror att ni är i Köpenhamn och roar er.

BRITT-LOUISE (till notarien).

Vill Gunnar hjälpa mig att leda in henne? Hon orkar inte gå själv, stackars liten. ' (Notarien för Malin in i det inre rummet. Britt-Louise följer efter och stänger dörren.)

STATSMINISTERN (till baronen).

Gå upp i polisen och säg att jag behåller flickan här och ansvarar för henne. (Ropar efter honom, då han är nära dörren.) Säg inte att det är Malin.

BARONEN

(med djupt allvar).

Nej, jag skall säga att — att det är någon helt annan. (Går.)

STATSMINISTERN.

Och ni, redaktör Froste, ser väl till att ingenting om det här kommer ut i pressen.

REDAKTÖREN.

Ers Excellens kan vara förvissad om att jag skall göra mitt bästa. — Måtte det inte vara försent! God morgon. (Går.)

STATSMINISTERN

(ensam).

En så fint uttänkt plan, som skulle ha förskaffat mig rykte som samtidens störste statsman, förstörd av mina egna döttrar. Den ena i en fackförening och den andra i polisen! Mina gråa hår, mina gråa hår! (Suckar djupt och gömmer ansiktet i händerna.)

J{idå.TREDJE AKTEN.

SCEN: Samma som föregående.

(Malin ligger på soffan. Bredvjd Britt-Louise på knä, sysselsatt med att lägga en i eau-de-cologne indränkt näsduk på hennes panna Statsministern i en länstol, ser stukad ut. Framför honom står fru Fixsfjerna.)

FRU FlXSTJERNA (med förkrossande värdighet).

Jaså verkligen? Du anser det förenligt med din ställning som Hans Majestät Konungens högste förtroendeman att konspirera mot din egen husfru och så till på köpet skylla på Svea Rikes lag, att den befaller dig att göra det.

STATSMINISTERN

(spakt).

Kära Emilie, försök att ta reson. Jag sa inte befaller.

Jag sa tillåter, vilket är en väsentlig skillnad.

FRU FlXSTJERNA.

Det är ingen skillnad alls för folk, som inte har samvete. En lag som kan tillåta en far att kasta sina döttrar in i de rysligaste förhållanden, utan att deras mor, som fött och fostrat dem, har en aning om det, och sedan tillåter honom att ljuga för henne att de är borta och roar sig, den lagen måste vi ha bort, om jag så skall gå in i

rösträttsföreningen själv.

STATSMINISTERN

(en smula otåligt!.

Har inte Britt-Louise förklarat sammanhanget för dig, så att du kan förstå min goda avsikt? När det gäller fosterlandets väl far en statsman offra sina personliga känslor.

FRU FIXSTJERNA (med en föraktfull fnysning).

Goda avsikt! 1 fall du nedlåtit dig till att be om mitt råd i stället för friherrinnan Fannies, så skulle jag ha sagtdig att idén var huvudlös från början till slut. — “Ingen politik i hemmet" brukar du svara mig, när jag frågar efter något från riksdagen. Men att dra hemmet ut i politiken, det finner du riktigt? Slita mina oskyldiga barn ur mina armar och kasta dem för vilda djuri Och så säga att det är din faderliga rättighet att förtiga det för deras mor. Jag skulle skämmas ögonen ur mig, om jag vore statsminister i ett land med sådana lagar. Och jag tror inte det är sant, du narras nog i detta, liksom när du förfalskade telegrammet om Det Kongelige i Köpenhamn.

MALIN

(bedjande).

Söta mamma, pappa menade nog väl, men han förstod inte bättre.

FRU FIXSTJERNA (springer fram till Malin och kysser henne).

Min lilla ängel! Alltid färdig att förlåtal Orkar du nu tala om hur du haft det, stackars olyckliga offer för din fars politik.

STATSMINISTERN (för sig själv).

Kan någon undra på om vi inte vill ha kvinnor i politiken. En så genomgående brist på logik!

VAKTMÄSTAREN (kommer in efter en knackning på dörren).

Redaktör Froste frågar om han kan få träffa Hans Excellens.

STATSMINISTERN (synbarligen glad över avbrottet).

Bed honom stiga in.

(Vaktmästaren går. Strax därpå inträder redaktören, bugar för damerna och trycker statsministerns framräckta hand. Varpå han räcker honom ett korrekturavdrag.)

REDAKTÖREN.

Det är ledaren för vår kvällsupplaga och jag smickrar mig med att den kommer att stå som fullt sakkunnig och _ väl initierad — hurudana konsekvenserna än blir.

STATSMINISTERN.

Det är jag säker om (oroligt). Nå, hur låter det?REDAKTÖREN

(till statsministern, med ryggen åt gruppen vid soffan).

Ännu har ingenting dunstat ut, och jag hoppas vi skall kunna hålla saken tyst fortfarande. Notarien, som jag mötte på vägen hit, nämnde att fröken Britt-Louise bett honom söka upp fröken Ingegärd i affären, där hon är anställd. Det är ju inte uteslutet att hon kan rädda situationen. I alla fall kvarstår som ett odisputabelt faktum att Ers Excellens har velat pröva systemet genom att skicka ut sina egna döttrar — resultatet kommer ingen vid.

STATSMINISTERN

(uppmuntrad).

Nej, förutsatt att flickorna håller tyst. Och så får jag själv tala vid detektivchefen. Det är alldeles riktigt att mitt

offer kan inte misstydas, om saken kommer ut i otid. Jag har också tänkt att klausulen om förlovning och giftermål som giltigt skäl för avbrott i värnplikten kan användas. Denhär unge Alm har ett gott öga till Britt-Louise. Det är som sagt en duktig pojke med enskild förmögenhet.

REDAKTÖREN.

Utmärkt, Ers Excellens för nog saken igenom, trots de oförutsedda hinder, som yppat sig.

FRU FIXSTJERNA (som med misstänksamma blickar följt herrarnas samtal, avbryter).

Nu har stackars Malin återhämtat sig så pass att hon kan tala om för oss, hur hon hade det i dendär pigtjänsten, som pappa var så vänlig och skaffade henne hos herrskapet i Enskede.

MALIN

(sätter sig upp, stirrar sig skrämd omkring).

A, jag är så trött — så förfärligt trött — jag har gått så länge, hela natten. Jag hade inga pengar. Och så gick jag vilse och vågade inte fråga om vägen — alla jag mötte var så besynnerliga, tyckte jag. — Så hjälpte polisen mig —. då var klockan visst fyra — jag hade gått — eller rättare sprungit — sedan halv ett. När jag inte ville säga vart jag ämnade mig — jag ville ju inte förråda pappas plan

sa fötde de mig till polisstationen. Där fick jag varm mjölk för jag frös så förfärligt, och så fick jag ligga på en träbänk i en cell.FRU FlXSTJERNA (vaggar fram och åter under jämmer).

I polisen! Min dotter i polisen — i en cell!

STATSMINISTERN

(förebrående).

Varför skulle du ge dig ut mitt i natten? Säg? (Retar upp sig.) Tala om, att du “inte ville förråda pappas plan“ och så kasta dig i armarna på polisen — just det värsta du kunde finna på. Du och Britt-Louise har burit er åt som riktiga gäss. Men det var ju att vänta att fruntimmer inte skulle förstå politik.

FRU FlXSTJERNA (förkrossande).

Det är ju så du velat ha oss, Ågathon! Vad menar du då med dina förebråelser? Låt åtminstone Malin få förklara.

MALIN

(halvgråtande).

Jag blev utkastad av herr Bilam, pappa, så jag kunde verkligen inte hjälpa det.

STATSMINISTERN

(strängt;.

Du har väl genom ditt uppförande givit anledning till missnöje?

REDAKTÖREN

(som inte längre kan behärska sitt journalistiska intresse).

Kanske fröken Fixsfjerna skulle vilja ge oss närmare förklaring över orsaken till att sådant kan hända. Var behandlingen i herr Bilams hem otillfredställande?

MALIN.

Inte från fru Bilams sida, hon var vänlig och snäll. Men han var så ryslig, inte så mycket mot mig, som mot sin hustru. Rå och brutal.

STATSMINISTERN

(avbryter).

Jag vill inte höra detta tal, ens av dig Malin, mot en folkets förtroendeman, som jag högt värderar och vars röst jag alltid kan räkna på. Han är en varm vän av småfolket och förfäktar alltid deras intressen i riksdagen.MALIN (morskar upp sig).

Han tycks i alla händelser inte räkna sin hustru till småfolket. Men han har kanske e n tunga att tala vackra ord med i riksdagen och en annan att gorma med i hemmet.

Jag försäkrar pappa, att hans hustru var cn sannskyldig martyr.

REDAKTÖREN.

Detta var intressant. Berätta oss alltsamman, fröken Fixstjerna.

MALIN.

Gärna. Jag tog plats som husjungfru, men blev ensamjungfru. De hade aldrig haft mer än en och den ständigt ny, sa frun i magasinet jag fick skura och tvätta, koka och borsta skodon, städa och sköta småbarn — och gjorde det naturligtvis uselt, ovan som jag var. Jag steg upp klockan fem och fick sällan lägga mig före tolv. Men fru Bilam hade det ändå mycket värre än jag, för han var mycket hövligare mot mig än mot henne. Hur sent han än kom hem, skulle hon vara uppe och ha varm mat åt honom. Och hushållspengar fick hon tigga och gråta sig till. — Till sist kunde jag inte tiga längre, utan sa till henne att hon borde strejka och neka att lyda honom.

STATSMINISTERN

(ogillande).

Jag hoppas hon hade mer förstånd än att lyssna till dina dumheter.

MALIN (med eft leende).

Nej, det hade hon inte, pappa. Hon följde rådet. I går kväll gick hon till sängs klockan tio efter att ha satt fram

litet kallmat åt sin härskare.

BRITT-LOUISE.

Å Malin, hur slutade det?

MALIN.

Det blev cn förskräcklig scen, må du tro. Han skrek, så han väckte alla i huset. Jag hörde barnen gråta och tänkte, att nu skrämmer han väl livet av dem allihop. Jag

hade inte vågat klä av mig för att kunna vara till hjälp.När jag sprang genom köket, ryckte jag till mig kolskopan för att ha ett vapen att försvara mig med i nödfall.

STATSMINISTERN.

M i n dotter i en sådan situation — det är oerhört!

FRU FIXSTJERNA (eftertryckligt).

Ja, i sanning oerhört, att en far försätter sin dotter i en sådan situation!

(Statsministern gör en grimas och en avvärjande handrörelse.)

MALIN.

Herr Bilam var alldeles ursinnig och sa, att det var jag som satt upp hans hustru mot honom. Han hade nog märkt att jag tagit mig ton, men han var karl till att lära både henne och mig att vår förnämsta uppgift i livet var att lyda honom, herr Bilam.

BRITT-LOUISE.

Vad svarade du?

MALIN.

Jag sa honom att han borde skämmas för att tala om sociala reformer, så länge han höll en slavinna i sitt hem. Hans prat om reformer var bara humbug, sa jag. Jag skulle nog sagt mer om jag hunnit, men ett stadigt grepp om min nacke — se efter om där inte är märke efter herr Bilams järnfingrar, mamma — slungade mig huvudstupa utför trapporna. — Jag blev så rädd och bara sprang och sprang vägen fram, utan tanke på vart det bar. (Skrattar nervöst.) Och med kolskopan i hand.

REDAKTÖREN.

Det är upprörande att sådant kan hända! En person i herr Bilams ställning!

MALIN.

Det värsta kom ändå sedan — (ryser och ser sig omkring med stora, förskrämda ögon) flykten genom gatorna. — En herre kysste mig. Då kom polisen — eller rättare jag sprang fram till en konstapel och tiggde om hans skydd. När jag inte ville säga vart jag ämnade mig, förde han mig till stationen. Han var inte alls snäll — och så skrattade deåt mig för kolskopan, som jag inte ville lämna ifrån mig. I ill slut blev jag tvungen att säga mitt namn och tala om varifrån jag kom. (Alla rycka till och se skräckslagna ut, tills fortsättningen kommer.) Jag uppgav det namn jag haft hos Bilams

— Anna Persson. Så telefonerade polisen till herr Bilam för att höra om det var sant.

BRITT-LOUISE.

Ä Malin, det är ju som en roman av Jack London. Vad svarade herr Bilam?

MALIN.

Att det var väl polisen hade mig i sitt förvar, för han hade anledning tro att jag var (mellan skratt och gråt) — var en internationell stortjuv! Vid undersökningen av mina tillhörigheter hade herr Bilam funnit en hundrakronesedel

— det var den jag fick av pappa när jag lämnade hemmet. Vi nck var sin alla tre. Och så hade han i min koffert funnit ett block med anteckningar på franska. Jag brukar ju det för övnings skull alltsen jag var i pensionen i Schweiz. Allt detta fann polisen mycket graverande.

FRU FlXSTJERNA (gråtande).

En kan så gärna bo i Afrika bland vildar och hedningar som i Stockholm min stackars, stackars flicka!

REDAKTÖREN

(allvarligt).

Fru Fixstjerna har alldeles rätt! Det är stor skam att en person — man eller kvinna — inte skall kunna gå oantastad pa stadens gator vilken tid på dygnet som hälst.

BRITT-LOUISE (ser på redaktören).

Skulle inte prässen där kunna ha en uppgift att fylla?

tecÄf'Sn of£åSa.)Pa °Ch ryCker aX'arna Som

STATSMINISTERN.

Fortsätt din historia, barn. Det här är verkligen allvarliga saker.

MALIN.

Jag var så förskrämd och så förtvivlad, när de undersökte mig — och tog ifrån mig skopan — jag tyckte honvar som mitt enda värn — och så kom jag i krampgråt. På alla frågor svarade jag bara med böner att bli förd till statsministern eller att han skulle bli eftersänd, om de inte vågade släppa mig. Då skrattade de ännu mer åt mig

och skickade efter en läkare. Han kände mig på pulsen och såg på min tunga och la' sitt stora, ludna öra på mitt bara bröst för att lyssna på mitt hjärta och så frågade han om jag visste något om mina föräldrar — om de var kloka? Eller om mina farföräldrar och morföräldrar, om de varit kloka. Så frågade han, om jag hade fästman — och om jag hade barn.

FRU FIXSTJERNA.

Agathon, Agathon, vad tjänar det till att vara statsminister, om man inte kan avrätta en sådan karl!

STATSMINISTERN (försöker lugna henne).

Det kan inte vara så. Malin överdriver.

MALIN

(övertygandel.

Jo, pappa, det är bokstavligen sant. När doktorn så gjort sitt bästa för att beröva mig den lilla gnista av livskraft som återstod, var han färdig med sin diagnos. Den lydde på en sjuklig förändring av hela det (långsamt stavande sig fram) cerebrospinala nervsystemet, men han ville göra en undersökning till, innan han skrev remissen. — Det var väl till något hospital, antar jag. — Han visade ändå en smula vett när han uppmanade polisen att efterkomma min fixa idé och föra mig hit. Men de fick för ingen del lämna mig ur sikte, därför att jag led av tvångsföreställningar — statsministern var en och kolskopan en.

FRU FIXSTJERNA

(smeker henne).

Så väl att ha dig i säkerhet hemma.

MALIN.

Det är visst inte slut än, nu skall jag förhöras om hundra-kronesedeln och herr Bilam skall vittna.

BRITT-LOUISE.

Så väl att jag stoppade min sedel i fackföreningens sparbössa. Har du råd att ge en hel sedel? frågade en av kamraterna, förvånad över min rikedom.MALIN

(skrattar nervöst).

Apropos Bilam, så var det en konstapel, som sa till doktorn att han trodde jag led av religionsgrubbel, för han hade tydligt hört mig i sömnen säga “Bileams åsna“. Doktorn såg fundersam ut. — Jaha, sa han slutligen, det blir den tredje tvångsföreställningen.

BRITT-LOUISE (räknar på fingrarna).

Statsministern, kolskopan och Bileams åsna — vilken sammanställning. (Alla skrattar, till och med statsministern.)

MALIN.

Om jag hade min frihet, skulle jag resa till Enskede och be att få ut min lön. Jag har fem kronor att fordra av herr Bilam.

REDAKTÖREN.

Jag skall med nöje skicka en reporter med er, fröken Fixstjerna.

MALIN.

Tack för anbudet. Men jag får naturligtvis sitta i fängelse, när jag inte kan göra reda för hur jag fått pengarna. Tänk mamma, en internationell stortjuv!

FRU FIXSTJERNA.

Skall min dotter i fängelse, så följer jag med. Det måtte vara en mors oförytterliga rättighet. Eller vad säger din lag,' Agathon?

MALIN.

När jag återfår friheten skall jag ägna hela mitt liv åt att befria slavar, gifta slavar i hemmet, sådana som fru Bilam.

BRITT-LOUISE.

Skaffa dig politisk rösträtt först — annars kan du ingenting göra.

(Notarien inträder med en ung, elegant klädd dam.)

ALLA

(i korus).

Ingegärd!BRITT-LOUISE.

Har du också råkat illa ut?

INGEGÄRD.

Om jag har? God dag, allesamman! (Omfamnar modern och sätter sig hos henne.)

STATSMINISTERN (sjunker ihop i sin stol med minen hos en bruten man).

Att ha nått min ärelystnads mål — se det inom räckhåll och så få fotfästet undanryckt av mina egna döttrar. A, det är grymt, grymt! (Gömmer sitt ansikte i händerna.)

INGEGÄRD.

Vad står på här? (Sätter sig bekvämt tillrätta, med alla tecken till belåtenhet.) Gudskelov att vara hemma igen och få sitta! Sitta! Om ni anade vilken njutning det är, när en varit på benen en hel vecka!

STATSMINISTERN

(strängt).

Varför har du kommit tillbaka? Ge mig dina skäl och genera dig inte — dina systrar har minsann inte skonat mig. (Vänder ryggen åt henne.)

INGEGÄRD (utan att låtsa om honom).

Tänk er bara, att varje gång jag kom ett par minuter

försent, blev jag bötfälld. (Vänder sig till fadern.) Och jag

som bodde långt ut på Söder och van att ligga till klockan nio. Nu måste jag upp klockan sex. Jag fick till slut så mycket böter att betala, att jag tänkte det blir bäst att

schappa, innan min skuld blir så stor att pappa inte kan lösa ut mig. Om man är anställd i en affär, kan man knappt andas utan att få obehag. Jag har verkligen haft en så svår tid att jag tror aldrig att jag kommer över den.

STATSMINISTERN

(vresigt).

Du! Det är jag som aldrig kommer över denna dag.

Ni har förstört hela mitt liv, ni tre. Nu återstår inget annat för mig än att avgå. 1 morgon skall jag till Hans Majestät Konungen inlämna min ansökan om entledigande.BRITT-LOUISE.

Inga barnsligheter, pappa! Först skall du ge kvinnorna politisk rösträtt.

MALIN (smeker honom).

Ingen överilning, lille far, nu har du tillfälle att gottgöra.

STATSMINISTERN

(ursinnig).

Aldrig!

INGEGÄRD.

(med blid rösf).

Då får du finna dig i att jag går in i rösträttsföreningen. Och det gör väl ni också, flickor?

FRU FIXSTJERNA ivrigt).

Anmäl mig också. Här måste bli annan ordning, det ser jag.

INGEGÄRD

(vänd till fadern).

Notarien kom alldeles lagom för att höra hotelserna, som chefen slungade efter mig, om polis och straffpåföljd då jag inne på kontoret sa adjö till honom. Det var hundrakrone-sedeln jag fått av pappa, som ställde till spektaklet. Min

lön förslog inte till böterna en gång — och så mat och

dryck — och det var en kamrat jag ville hjälpa. En stackars flicka, som hade ett litet barn att betala tjugofem kronor i månaden för, och hon hade inte mer än femtio — hon som jag. Chefen anmärkte en dag på hennes toalett

att den inte var nog fräsch. Jag såg hur hon svalde

gråten, och så gick jag till kassörskan och bad att få växla

min hundrakronesedel.

BRITT-LOUISE och MALIN (samtidigt).

Det skulle du inte ha gjort, Ingegärd.

BRITT-LOUISE.

Det är ingenting som gör en kvinna som arbetar så misstänkt som att ha pängar.MALIN

(infaller).

Då tro de genast att hon stulit dem.

INGEGÄRD.

Det är sant, men det visste jag inte då. Kassörskan skvallrade för chefen och jag blev inkallad att stå till ansvar för åtkomsten av slantarna. Det var högst misstänkt, sa han, att en flicka, som har femtio kronor i månaden kan växla en hundrakrona den tjugosjunde. Det hjälpte inte att jag sa honom att jag fått den av min farsa, när jag inte kunde säga vem denne var. lill slut sa jag att han var farmare i Kansas och hette Kalle Persson. (I tragisk ton.) Pappa, pappa, i vilka förvecklingar har du inte kastat dina oskyldiga döttrar! Förrästen var det inte pengarna han var upprörd över — han har inte alls något emot att man har extra förtjänster, sa flickorna.

MALIN.

Vad hade du gjort för ont då? Hade du uppmanat till sträjk, liksom jag?

INGEGÄRD.

Visst inte. Jag hade bara delat ut ett tjugutal biljetter till ett rösträttsmöte. Det var en kund som bad mig om det, och vi är ju särskilt tillsagda att vara hövliga.

FRU FIXSTJERNA.

1 änk, om någon känt igen dig — en sådan skandal det kunde ha blivit!

INGEGÄRD

(skrattar).

Ja, det var inte långt ifrån en skandalunge en gång.

BRITT-LOUISE och MALIN (ivrigt).

Tala om det. Vem kände igen dig?

INGEGÄRD.

Tant Märta! Hon och mamma stod och såg på spetsar, då tant Märta viskade till mamma: Ser du så lik den flickan är Ingegärd.FRU FIXSTJERNA (häpen).

Var det verkligen du?

FLICKORNA.

Berätta, berätta.

INGEGÄRD.

(leende).

Mamma skärskådade mig flyktigt genom sin lorgnett och sa till tant Märta: Det kan jag då inte alls finna. Ingegärd som ser så distingerad ut och den där tarvliga flickan! — Jag måste krypa under disken och explodera, eljes hade jag bestämt dött.

BRITT-LOUISE och MALIN.

Men mamma! Att mamma inte kände igen henne?

FRU FIXSTJERNA

(halvgråtandei.

Hur kunde jag ens tänka mig Ingegärd där? Det är pappas skuld alltsamman.

INGEGÄRD.

Kontrollchefen var olyckligtvis i närheten och gav mig en duvning, sa att han aldrig haft en så ohyfsad och illa uppfostrad flicka i affären och ville veta varför jag skrattat. När jag sa att den gamla frun var så komisk, att jag inte kunde låta bli, frågade han mig om det var möjligt att jag inte visste vem jag skrattat åt, — att det var — statsrådinnan Fixstjerna. Du skulle hört hans tonfall, mamma. Det var rikligt underhåll för din fåfänga under ett helt år.

FRU FIXSTJERNA

(vrider händerna).

Pappa, pappa, hör hur hon talar! Precis som om hon vore en riktig bodfröken — och inte vår eleganta, distingerade dotter.

INGEGÄRD.

Asch, mamma, det är bara denhär trasgranlåten jag har på mig. I morgon skall du och jag göra uppköp i affären, och där skall du få se mig imponera på chefen och kassörskan.MALIN.

Får jag följa med? — Nej det är sant — jag skall ju i fängelse.

INGEGÄRD.

Egentligen skulle även jag i fängelse, hotade chefen med.

MALIN.

Tänk om vi få sitta i samma cell? Så roligt!

STATSMINISTERN.

Dumheter! (Till notarien som under det föregående samtalat med Britt-Louise.) Vet notarien om konstaplarna är kvar därute?

NOTARIEN.

(går ut i väntrummet och återkommer strax).

Ja, Ers Excellens. De ha fått order att ha “den anhållna*4 (starkt ironiskt eftertryck på ordet) med sig tillbaka.

STATSMINISTERN.

Skriv några ord på mitt visitkort och låt dem ta med till detektivchefen, av innehåll att — att den unga damen är en en släkting till min hustru och — och står under mitt särskilda beskydd. lillägg att jag vore tacksam för ett besök i ärendet.

(Notarien sätter sig på sin plats och skriver biljetten, visar den tor statsministern och går sedan ut.)

BRITT-LOUISE

(har under det notarien skrivit gått fram till fadern och lagt sin hand på hans skuldra).

Var nu förståndig, pappa, och möt situationen som det anstår en man i din ställning. Det kan ju inte förnekas att det var rena vanvettet att skicka oss till sådana platser, uär vi ovillkorligen skulle få våra ögon öppnade. Tacka gud att vi återkommit oskadade. (Med innerlighet.) Vad kunde inte ha hänt Malin, jagad som ett dödsskjutet djur! Det är sannerligen på tiden att det blir en annan ordning, som mamma säger. Eller hur, redaktör Froste, har jag inte rätt?

REDAKTÖREN.

Naturligtvis har ni rätt. Och ni har visat att kvinnoåret kommer att bli en utmärkt rösträttsskola, så vi män har bara att lägga ned vapnen medan de ännu äro någorlunda blanka.BRITT-LOUISE.

Hurra! Nu vet jag hur saken skall tas, pappa. Du skall i riksdagen redogöra för våra eskapader, säga att du skickade ut oss i världen för att pröva hur mycket sanning det kunde ligga i rötsträttskvinnornas tal om sociala missförhållanden på det kvinnliga arbetsområdet. När du så genom våra erfarenheter fann att klagomålen voro fullt berättigade, så blev det dig en samvets- och hjärtesak att snarast möjligt skapa bättre och rättvisare förhållanden för de så länge glömda kvinnorna, och därtill hörde först och främst rätt att deltaga i lagstiftningsarbetet som politiska medborgare. Blir inte det stiligt, säg?

INGEGÄRD (klappar händer).

Bravo!

MALIN

(vid statsministerns andra sida, lägger armen om hans hals och säger smeksamt).

Seså, lille far, lova oss nu vad vi ber dig om: regeringsproposition denna riksdag om politisk rösträtt åt kvinnor. Heter det inte så, notarie Alm?

NOTARIEN.

Just så, fröken Malin.

REDAKTÖREN (med djup bugning för Britt-Louise).

Tillåt mig, fröken Britt-Louise, att uttrycka min beundran för er diplomatiska talang. Ni är inte för ro skull er fars dotter. I mig ser ni en botfärdig och en omvänd.

BRITT-LOUISE (räcker honom handen).

Tack, redaktör Froste, hjälp oss nu att beveka pappa.

(Under Britt-Louises anförande har statsministerns ansikte undergått många skiftande uttryck, tills det slutligen skiner som en sol. När hon slutat, tar han manuskriptet från bordet, bläddrar litet i det och river det sedan långsamt i två bitar, som han med ett leende räcker Britt-Louise.)

BRITT-LOUISE (glatt överraskad).

Förslaget om värnplikt i stället för rösträtt?!STATSMINISTERN.

ja, är du nöjd?

BARONEN (inträder och anmäler högtidligt).

Deputationen från Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt väntar på företräde.

STATSMINISTERN (med stark självkänsla).

Framför till deputationen min hälsning, att jag, fack vare mina döttrar, blivit övertygad om det rättvisa i deras begäran om politisk rösträtt och att jag innevarande riksdag kommer att framlägga proposition i frågan.

BARONEN (ytterligt häpen).

Förlåt mig, men förskona mig från att tömma en så bitter kalk. Det är Maria — min föredetta — som anför deputationen.

FRU FIXSTJERNA (klappar honom på axeln).

Min stackars, stackars gosse! Skona honom, Agathon!

STATSMINISTERN

(godmodigt)

Så får jag väl skona dina känslor då. jag skall själv ge dem besked. Vill notarien be deputationen stiga in. Ni har väl inga sårbara känslor i den vägen?

NOTARIEN.

Ivärtom, Ers Excellens, jag är glad och stolt över uppdraget. (Utbyter en blick med Britt-Louise, i det han närmar sig dörren).

REDAKTÖREN (med handen på telefonluren).

Får jag lov? (Ringer.) Allmänna Meningen. Det är jag, Froste. Bryt ut ledaren. Ändrade signaler, ja? — Rubriken blir densamma — kommer strax.

FRU FIXSTJERNA
(lutande sig emot sin man ser upp till honom med beundrande blickar).

Nu vet jag vad politik är, Agathon – det är att alltid ta hem spelet, även om man har dåliga kort. Då blir man som du den starka eken, som det är så ljuvligt att finna stöd hos.

(Statsministern ser smickrad ut och klappar henne vänligt på huvudet).

Ridå.